

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 07.10.1996, sp. zn. 2 Cao 96/96, ECLI:CZ:VSPH:1996:2.CAO.96.1996.1

Číslo: 20/1997

Právní věta: Pro stanovení výpočtového základu pro vyměření důchodového pojištění (§ 15 zákona č. 155/1995 Sb.) se plně započítává částka 5000 Kč *). Pokud osobní vyměřovací základ činí více než tuto částku, přesahující částky se započítávají již jen určitým procentem vyjádřeným v ustanovení § 15 zákona č. 155/1995 Sb. Zvýšení důchodu pro bezmocnost spolu s důchodem z důchodového pojištění nesmí tedy přesáhnout částku 5000 Kč. *) Od 11.1.1997 jde o částku 5600 Kč (podle nařízení vlády č. 255/1996 Sb.)

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 07.10.1996

Spisová značka: 2 Cao 96/96

Číslo rozhodnutí: 20

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Důchod, Pojištění důchodové

Předpisy: 155/1995 Sb. § 15 255/1996 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozhodnutím ze dne 6. 12. 1995 zvýšila Česká správa sociálního zabezpečení navrhovateli od lednové splátky 1996 zvýšeného důchodu pro bezmocnost na částku 487 Kč měsíčně s odůvodněním, že zvýšení důchodu pro převážnou bezmocnost činí od ledna 1996 sice 600 Kč měsíčně, nejvýše však náleží do takové částky, aby úhrn důchodu spolu s ním nepřesáhl 5000 Kč měsíčně. Proto bude vypláceno navrhovateli od 12. 1. 1996 vždy každého 12. dne v měsíci celkem 5000 Kč.

Ve včas podaném opravném prostředku navrhovatel nesouhlasil s uvedeným postupem a namítal, že mu od ledna 1996 náleží zvýšení odpovídající převážné bezmocnosti ve výši 600 Kč měsíčně. Celkem mu tedy spolu s důchodem náleží 5113 Kč. Poukazoval na přechodné ustanovení článku XVII odst. 1 zákona č. 160/1995 Sb.; z něj vyvozoval závěr, že mu bylo neprávem přiznáno zvýšení důchodu pro bezmocnost v nižší částce, než mu náleží.

Krajský soud v Plzni opravnému prostředku navrhovatele nevyhověl a přezkoumávané rozhodnutí potvrdil. Vycházel přitom z výpovědi navrhovatele jako účastníka řízení a zejména z obsahu dávkového spisu, z něhož zjistil, že ku dni 31. 12. 1995 činil invalidní důchod navrhovatele 4513 Kč a zvýšení důchodu pro převážnou bezmocnost 400 Kč měsíčně. V odůvodnění svého rozsudku pak vysvětlil, že podle přechodného ustanovení článku XVII odst. 1 zákona č. 160/1995 Sb. lze na žádost

přiznat nebo zvýšit na částku v článku I bod 1 (nejdříve od splátky důchodu splatné po 31. 12. 1995) již dříve přiznané zvýšení důchodu pro bezmocnost, které podle předpisů platných před 1. 1. 1996 bylo přiznáno v nižších částkách, než které jsou uvedeny v článku I bod 1, nebo které nebylo přiznáno, protože by důchod (úhrn důchodů) spolu s ním přesáhl nejvyšší výměru stanovenou předpisy důchodového zabezpečení, popřípadě bylo z tohoto důvodu přiznáno v nižší částce. Toto přechodné ustanovení je však nutno vykládat v souvislosti s upozorněním, na které odkazuje poznámka 6 uvedeného zákona, podle níž nejvyšší výměra stanovená předpisy důchodového zabezpečení měla být posuzována podle ustanovení § 70 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb. Posledně zmíněné ustanovení (ve znění zákona č. 160/1995 Sb. článek I, bod 1) určuje, že zvýšení důchodu pro bezmocnost spolu s důchodem z důchodového pojištění, popřípadě úhrnem těchto důchodů, nesmí přesáhnout měsíčně částku, do níž se započítává plně část osobního vyměřovacího základu pro stanovení výpočtového základu k vyměření důchodu z důchodového pojištění. Za těmito slovy je pak další odkaz (č. 50) na ustanovení § 15 a § 107 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Ustanovení § 15 tohoto zákona objasňuje, co je výpočtovým základem: je to osobní vyměřovací základ, pokud nepřevyšuje částku 5000 Kč. Protože pak zvýšení důchodu pro bezmocnost nesmí přesáhnout měsíčně částku, do níž se plně započítává osobní vyměřovací základ, jenž tvoří právě částka 5000 Kč, jde o hranici, která při souběhu zvýšení důchodu pro bezmocnost s dalšími dávkami důchodového zabezpečení, popřípadě pojištění, nesmí být překročena.

Ve včas podaném odvolání opakoval navrhovatel námitky uplatněné v opravném prostředku. Zdůrazňoval obsah článku XVII odst. 1 bod 1 zákona č. 160/1995 Sb., z něhož vyvozoval nárok na celkovou výši důchodu včetně zvýšení pro převážnou bezmocnost ve výši 5113 Kč měsíčně od 1. 1. 1996.

Vrchní soud v Praze přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení předcházející jeho vydání, neshledal dovolání navrhovatele důvodným a potvrdil rozsudek soudu prvního stupně.

Z odůvodnění:

Zákonem č. 160/1995 Sb. bylo mj. novelizováno ustanovení § 70 zákona č. 100/1988 Sb. Podle novelizovaného ustanovení § 70 odst. 1, je-li důchodce trvale bezmocným tak, že potřebuje obsluhu a ošetření jinou osobou, zvyšuje se mu důchod z důchodového pojištění, popřípadě úhrn těchto důchodů a) při částečné bezmocnosti o 300 Kč měsíčně, b) při převážné bezmocnosti o 600 Kč měsíčně a c) při úplné bezmocnosti o 900 Kč měsíčně. Podle druhého odstavce téhož zákonného ustanovení nesmí zvýšení důchodu pro bezmocnost spolu s důchodem z důchodového pojištění, popřípadě úhrnem těchto důchodů, přesáhnout měsíčně částku, do níž se započítává plně část osobního vyměřovacího základu pro stanovení výpočtového základu pro vyměření důchodu z důchodového pojištění. Za těmito slovy je odkaz (č. 50) na ustanovení § 15 a § 107 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění. Jak již uváděl v odůvodnění svého rozsudku i soud prvního stupně, je podle ustanovení § 15 zákona č. 155/1995 Sb. výpočtovým základem osobní část vyměřovacího základu (§ 16 téhož zákona), pokud nepřevyšuje částku 5000 Kč. Převyšuje-li osobní vyměřovací základ částku 5000 Kč, stanoví se výpočtový základ tak, že částka 5000 Kč se počítá v plné výši, z částky osobního vyměřovacího základu nad 5000 Kč do 10 000 Kč se počítá 30 % a z částky osobního vyměřovacího základu nad 10 000 Kč se počítá 10 %. Ustanovení § 107 odst. 2 téhož zákona č. 155/1995 Sb. je pak zmocňovacím ustanovením pro vládu, která zvýší svým nařízením částky uvedené v ustanovení § 15 nebo částky uvedené v § 15 naposledy zvýšené již nařízením vlády, pokud od posledního stanovení těchto částek byly procentní výměry vyplácených důchodů zvýšeny alespoň o 5 %. Teprve v souvislosti s citovanými ustanoveními je nutno vykládat článek XVII odst. 1 zákona č. 160/1995 Sb., podle něhož zvýšení důchodu pro bezmocnost, které podle předpisů platných před 1. lednem 1996 bylo přiznáno v nižších částkách, než které jsou uvedeny v článku I bodu 1, nebo které nebylo přiznáno, protože by důchod (úhrn důchodů) s ním přesáhl nejvyšší výměru stanovenou předpisy důchodového zabezpečení, popřípadě bylo z tohoto důvodu přiznáno v

nižší částce, se na žádost přizná nebo zvýší na částky uvedené v článku I bodu 1 nejdříve od splátky důchodu splatné po 31. prosinci 1995, avšak jen do takové výše, aby toto zvýšení spolu s důchodem z důchodového pojištění, popřípadě úhrnem těchto důchodů, nepřesáhlo měsíčně částku, do níž se započítává plně část osobního vyměřovacího základu pro stanovení výpočtového základu pro vyměření důchodu z důchodového pojištění. Ustanovení pak obsahuje odkaz (bod 6) na ustanovení § 70 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení. Srovnáním naposledy uvedeného ustanovení s ustanovením § 15 zákona č. 155/1995 Sb. nelze pak než dospět k závěru, že pro stanovení výpočtového základu pro vyměření důchodu z důchodového pojištění se plně započítává částka 5000 Kč. Pokud osobní vyměřovací základ tuto částku převyšuje, částky přesahující se již plně nezapočítávají, ale započítávají se pouze určitým procentem vyjádřeným právě v ustanovení § 15 zákona č. 155/1995 Sb. Z toho vyplývá, že zvýšení důchodu pro bezmocnost spolu s důchodem z důchodového pojištění nesmí přesáhnout částku 5000 Kč měsíčně. Ve smyslu ustanovení § 15 zákona č. 155/1995 Sb. činila tato částka podle platné právní úpravy v době rozhodování 5000 Kč; zvýšení důchodu pro bezmocnost spolu s důchodem z důchodového pojištění nesmělo tedy přesáhnout 5000 Kč měsíčně.

Česká správa sociálního zabezpečení proto nepochybila, když napadeným rozhodnutím zvýšila navrhovateli již dříve přiznané zvýšení pro převážnou bezmocnost tak, aby spolu s přiznaným invalidním důchodem nepřesahovalo částku 5000 Kč měsíčně. Soud prvního stupně proto správně přezkoumávané rozhodnutí uvedeného orgánu potvrdil (§ 250q odst. 2 o.s.ř.).

Z uvedených důvodů odvolací soud věcně správný rozsudek soudu prvního stupně podle ustanovení § 219 o.s.ř. rovněž potvrdil.

*) Od 11. 1. 1997 jde o částku 5600 Kč (podle nařízení vlády č. 255/1996 Sb.).